Econsultancy

Samen maken we Nederland mooier

ECOLOGIE

RAPPORTAGE

quickscan Wet natuurbescherming

Voorpeel

Maashorst

Rapport quickscan Wet natuurbescherming

Voorpeel te Maashorst

Opdrachtgever	Kronos Solar Projects NL BV Rijswijkseplein 786 2516 LX Den Haag
Rapportnummer	22391.001
Versienummer	D1
Status	Definitief
Datum	20 juni 2023
Opsteller[1]	De heer [redacted]
Kwaliteitscontrole	Mevrouw [redacted], MSc

[1] AVG

In onze rapportages wordt niet gewerkt met handtekeningen en/of parafen. Conform protocol en eisen uit het kwaliteitssysteem wordt het rapport aantoonbaar vrijgegeven. In het kader van de AVG dient, voorafgaand aan publicatie of bij uitlevering aan derden, bijlagen met kadastrale uittreksels en namen van opdrachtgevers verwijderd dan wel zwart gelakt te worden.

KWALITEITSZORG

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

CERTIFICERING

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhand-boek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001. Daarnaast staat veilig werken bij Econsultancy voorop en zijn we gecertificeerd voor VCA*.

BETROUWBAARHEID

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

Al onze rapportages worden opgesteld conform de ‘Handreiking omgaan met AVG in bodemonderzoeken’ opgesteld door de VKB (29 juni 2022). Hiermee voldoet de rapportage aan de eisen die de wet en NEN normen ons stellen en wordt tevens voldaan aan de AVG.

GELDIGHEID ONDERZOEK

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 2

2 GEBIEDSBESCHRIJVING 3

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving 3
2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen 5

3 ONDERZOEKSMETHODIEK 6

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING 7

4.1 Zorgplicht 7
4.2 Soortenbescherming 7
4.3 Gebiedenbescherming 8
4.4 Houtopstanden 9

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN 10

5.1 Vogels 10
5.2 Vleermuizen 11
5.3 Overige zoogdieren 13
5.4 Reptielen 14
5.5 Amfibieën 14
5.6 Vissen 15
5.7 Ongewervelden 15
5.8 Planten 16

6 TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING 17

6.1 Broedvogels 17
6.2 Vleermuizen 17
6.3 Das 18
6.4 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën 19
6.5 Overige soort(groep)en 19

7 TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING 20

7.1 Natura 2000 20
7.2 Natuurnetwerk Nederland 21

8 HOUTOPSTANDEN 22

9 SAMENVATTING EN CONCLUSIES 23

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming
Bijlage 2 verklarende woordenlijst

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Kronos Solar Projects NL BV opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan Wet natuurbescherming aan de Voorpeel te Odiliapeel.

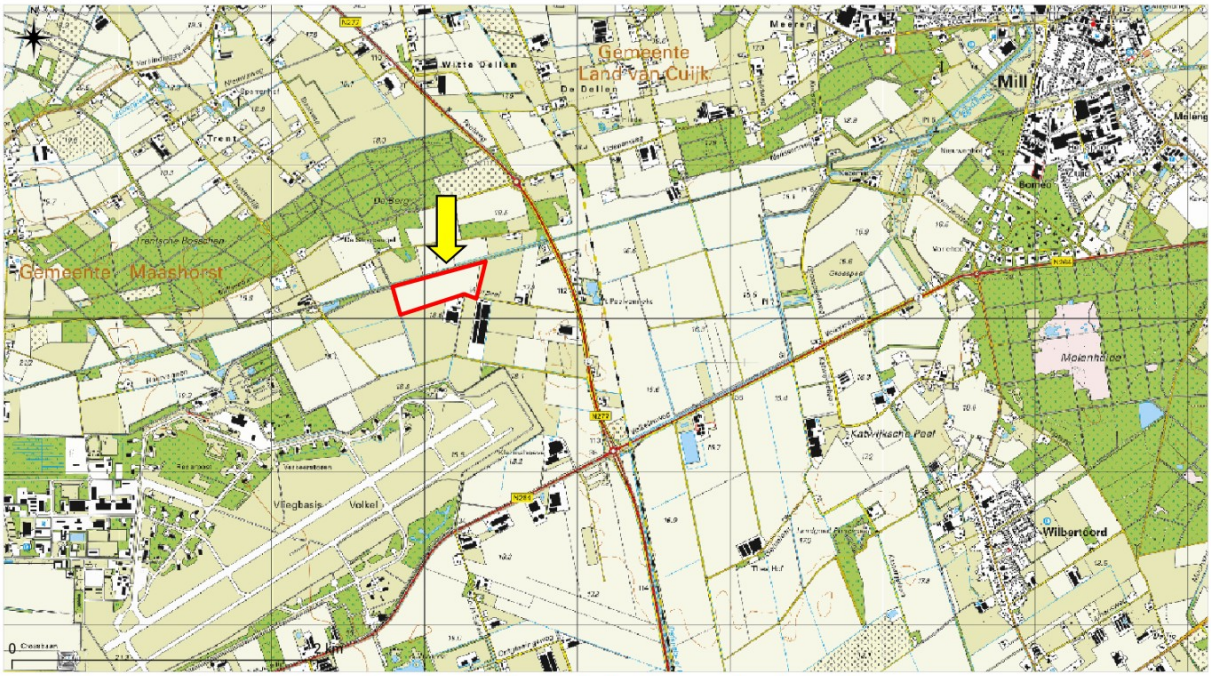
De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen realisatie van een zonneweide en heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

Econsultancy is lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest bij ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (± 10 ha) betreft diverse percelen (Uden, sectie V, nrs. 2246, 2247, 2645, 2646, 2716, 2717, 2718 en 3074) aan de Voorpeel (ong.) te Odiliapeel. In **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** is de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 2.1 Topografische ligging van de onderzoekslocatie (gele pijl en rood omkaderd).

De onderzoekslocatie betreft een drietal agrarische percelen waarop op dit moment voor een deel gras aanwezig is en voor een deel verschillend gewassen geteeld worden. Ten noordwesten van de onderzoekslocatie bevindt zich een houtopstand, bestaande uit een enkele bomenrij. De directe omgeving van de onderzoeklocatie bestaat uit agrarische percelen en opstallen, bosschages, oppervlaktewateren en infrastructuur.

In figuur 2.2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. Figuur 2. t/m figuur 2.8 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2.2 Luchtfoto onderzoekslocatie (rood omkaderd) en directe omgeving.

Figuur 2.3 Indrukken plangebied en naastgelegen houtopstand.

Figuur 2.3 Indrukken plangebied. Grasweide.

Figuur 2.4 Indrukken plangebied. Akker.

Figuur 2.5 Figuur 2.6 Indrukken plangebied. Grasweide en naastgelegen weg.

Figuur 2.7 Indrukken plangebied en naastgelegen houtopstand.

Figuur 2.8 Indrukken plangebied en naastgelegen houtopstand.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens op de onderzoekslocatie een zonnepark te gaan realiseren. Ten behoeve van de voorgenomen plannen zullen er graafwerkzaamheden plaatsvinden ter plaatse van de onderzoekslocatie.

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een bureauonderzoek en een veldbezoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 30 mei 2023. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Limburg opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd.

De quickscan Wet natuurbescherming is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Er wordt een globale toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Wet natuurbescherming bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving. De Wet natuurbescherming is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij soortenbescherming ligt grotendeels bij de provincies. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen) én voor Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

4.1 Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd. Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

In bijlage 1 wordt dit artikel nader toegelicht.

4.2 Soortenbescherming

Bij een quickscan wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of voortplantingsplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingsregimes. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht.

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn *(artikel 3.1)*;
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn *(artikel 3.5)*;
- andere soorten *(artikel 3.10)*.

In bijlage 1 worden deze artikelen nader toegelicht.

4.3 Gebiedenbescherming

Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om Natura 2000-gebieden en gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

Natura 2000

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. (artikel 2.7, lid 2).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door de desbetreffende provincie.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 21 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren.

De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

4.4 Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat. In bijlage 1 (tabel VI) worden de regels nader toegelicht.

Wanneer houtopstanden geveld worden, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Op basis van deze melding wordt door de provincie beoordeeld of de voorgenomen velling aanvaardbaar is in het kader van natuur- en landschapswaarden. Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Indien bij de voorgenomen ontwikkeling herplantplicht geldt, maar niet voldaan kan worden aan de herplantplicht op de projectlocatie zelf, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden met betrekking tot de herplantplicht bij de desbetreffende provincie. De provincie toetst vervolgens of voldaan wordt aan de bij de provinciale verordening gestelde regels voor herbeplanting op andere perceelsgronden. Deze regels hebben onder andere betrekking op de kwaliteit, oppervlakte en locatie van de andere grond en de natuurwaarde van de te vellen houtopstand. Tevens kan ontheffing verleend worden van herplantplicht ter plaatse, indien gewerkt wordt via een door het ministerie goedgekeurde gedragscode die gebruikt mag worden door een van de betrokken partijen voor een wijze van vellen en een wijze van herplanten.

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat/verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen, foerageergebied en verbindingsroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

5.1 Vogels

Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)

Er zijn broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn. Binnen het agrarische buitengebied kunnen dit zijn: boomvalk, buizerd, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespendief. Van deze soorten kunnen de huismus en de slechtvalk op voorhand worden uitgesloten. Deze soorten broeden enkel in of op bebouwing. Op de onderzoekslocatie is geen bebouwing aanwezig.

Roofvogels, roek en ransuil

Volgens verspreidingsgegevens worden in de omgeving van de onderzoekslocatie waarnemingen gedaan van boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, sperwer en wespendief. Op de onderzoekslocatie zijn geen bomen aanwezig en in de (hoge) bomen naast de onderzoekslocatie zijn geen nesten van deze soorten aangetroffen. Tevens zijn er geen nestkasten in de directe omgeving van de onderzoekslocatie aangetroffen, waar deze soorten gebruik van zouden kunnen maken. Hierdoor kan de aanwezigheid van een vaste rust- of voortplantingsplaats van een van deze soorten worden uitgesloten. Verstoring ten aanzien van potentieel jaarrond beschermde nesten van bovengenoemde soorten is uit te sluiten. Daarnaast is er voldoende foerageergebied voor dergelijke soorten in de omgeving waardoor verlies van essentieel foerageergebied tevens niet aan de orde is. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, sperwer en wespendief kan op basis van de uitgevoerde quickscan worden uitgesloten.

Kerkuil

Op de onderzoekslocatie is geen bebouwing aanwezig waar de kerkuil gebruik van kan maken en ook in de bomen in de directe omgeving zijn geen holtes aanwezig waar de kerkuil gebruik van kan maken. Hierdoor kan de aanwezigheid van een vaste rust- of voortplantingsplaats van de kerkuil worden uitgesloten. Verstoring ten aanzien van een potentieel jaarrond beschermd nest van de kerkuil is op basis van het veldbezoek uit te sluiten. Daarnaast is er voldoende foerageergebied voor de kerkuil in de omgeving waardoor verlies van essentieel foerageergebied van de kerkuil tevens niet aan de orde is. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van kerkuil kan op basis van de uitgevoerde quickscan worden uitgesloten.

Ooievaar
De ooievaar komt volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF in de omgeving van de onderzoekslocatie voor. Ooievaars broeden op hoge plaatsen zoals bomen, torens, schoorstenen en hoogspanningsmasten. In de bomen rondom de onderzoekslocatie zijn geen nestplaatsen van de ooievaar aangetroffen. Verder zijn er op de onderzoekslocatie geen geschikte nestplaatsen zoals torens, schoorstenen en hoogspanningsmasten voor de ooievaar aanwezig. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van ooievaar kan op basis van de uitgevoerde quickscan worden uitgesloten.

Steenuil
Steenuilen broeden voornamelijk in nestkasten en boomholtes van knotwilgen en oude (hoogstam)fruitbomen. Op en in de directe omgeving van de onderzoekslocatie zijn vanwege het ontbreken van geschikte nestkasten en boomholtes geen nestgelegenheden voor de steenuil aanwezig. De onderzoekslocatie is tevens ongeschikt als foerageergebied voor de steenuil vanwege hoog opkomende gewassen. De aanwezigheid van een nestlocatie of essentieel foerageergebied van de steenuil op de onderzoekslocatie kan dan ook worden uitgesloten. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van steenuil kan op basis van de uitgevoerde quickscan worden uitgesloten.

Overige broedvogels
De onderzoekslocatie kan nestgelegenheid bieden aan broedvogelsoorten zoals kievit, scholekster en wulp. De nesten van deze soorten zijn alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn. Overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming zijn te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

De broedvogels waarvan het nest in uitzonderlijke gevallen eveneens jaarrond is beschermd, zijn voornamelijk holenbroeders, zoals spechten en mezen, of makers van grote nesten, zoals ekster en zwarte kraai. Het gaat hierbij om algemeen voorkomende soorten, die ook in de directe omgeving voldoende broedgelegenheid hebben. Voor deze soorten geldt dat er geen bijzondere ecologische omstandigheden zijn die rechtvaardigen dat de nesten van genoemde soorten binnen de invloedsfeer van de onderzoekslocatie een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben. Het werken buiten het broedseizoen is voldoende om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

5.2 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en de Zoogdiervereniging (Limpens en Regelink, 2017) is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, bosvleermuis, tweekleurige vleermuis, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis, meervleermuis, franjestaart en baardvleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie
De onderzoekslocatie is geheel onbebouwd en er zijn geen bomen aanwezig, waardoor uitgesloten kan worden dat er verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van verblijfplaatsen van vleermuizen is niet aan de orde.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Het is door de onderlinge afstand tot de bebouwing in de omgeving niet aannemelijk dat er in de directe invloedssfeer van de onderzoekslocatie potentiële verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen aanwezig zijn die negatieve invloed kunnen ondervinden van de werkzaamheden. Ten aanzien van boombewonende vleermuizen dient verstoring van licht op de naastgelegen houtopstand voorkomen te worden. In deze houtopstand staan meerdere bomen met holtes waarvan vleermuizen gebruik kunnen maken als verblijfplaats (zie figuur 5.1 en 5.2). Verstoring kan voorkomen worden door uitstraling van licht op de naastgelegen bomenlaan tijdens bouwwerkzaamheden en in de toekomstige situatie te voorkomen. Indien toename van lichtuitstraling op de naastgelegen bomenlaan niet kan worden voorkomen dient een aanvullend onderzoek naar boombewonende vleermuizen uitgevoerd te worden (zie hoofdstuk 6).

Figuur 5.1. Holtes in de naastgelegen houtopstand mogelijk geschikt voor vleermuizen.

Figuur 5.2. Holtes in de naastgelegen houtopstand mogelijk geschikt voor vleermuizen.

Foerageerhabitat

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis om te foerageren. De plannen zullen echter geen aantasting van essentieel foerageerhabitat vormen. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen, in de directe omgeving is meer geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig. Het betreft bosschages, stadsgroen (sier)tuinen en wegbermen.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Mogelijk betreft de naastgelegen houtopstand (zie figuur 2.3, 2.7 en 2.8) een essentiële vliegroute voor vleermuizen. Indien verstoring door middel van licht op deze houtopstand tijdens werkzaamheden en in de toekomstige situatie niet voorkomen kan worden dient een aanvullend onderzoek naar vliegroutes te worden uitgevoerd (zie hoofdstuk 6).

5.3 Overige zoogdieren

Alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en minder streng beschermde soorten.

Streng beschermde soorten
Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF ligt de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied van de volgende streng beschermde grondgebonden zoogdieren: eekhoorn, bever, das, steenmarter, bunzing en wezel. Vanwege het ontbreken van geschikte oppervlaktewateren en bomen op de onderzoekslocatie kan het voorkomen van bever op voorhand worden uitgesloten.

Steenmarter
De onderzoekslocatie vormt geen geschikt habitat voor de steenmarter. Steenmarters gebruiken hooizolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes maar ook stenenstapels of takkenhopen, als verblijfplaats. Een steenmarter heeft binnen zijn territorium verscheidene verblijfplaatsen. Op de onderzoekslocatie zijn geen potentieel geschikte verblijfplaatsen van de steenmarter aangetroffen. Tevens zijn er tijdens het veldbezoek geen sporen, zoals uitwerpselen of prooiresten, aangetroffen die duiden op het gebruik van de onderzoekslocatie als vaste rust- of voortplantingsplaats door deze soort. Bij intensief gebruik van een locatie door deze soort zijn dergelijke sporen vrij eenvoudig aan te treffen. Gelet op het ontbreken ervan in combinatie met de ongeschiktheid van de onderzoekslocatie kan worden gesteld dat de onderzoekslocatie niet in gebruik is door de steenmarter.

Bunzing, hermelijn en wezel
De bunzing, hermelijn en wezel komen volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF voor in de omgeving van de onderzoekslocatie. Aangezien het op de onderzoekslocatie ontbreekt aan landschapselementen die met elkaar in verbinding staan, is het uit te sluiten dat de onderzoekslocatie onderdeel uitmaakt van het functioneel leefgebied van kleine marterachtigen. Kleine marterachtigen zijn namelijk sterk gebonden aan landschapselementen zoals houtwallen en bosschages die dekking bieden gedurende het foerageren en migreren tussen de vaste rust- of voortplantingsplaatsen en de foerageergebieden. Mogelijk betreft de naastgelegen houtopstand wel geschikt habitat voor kleine marterachtigen. Ten aanzien van deze houtopstand zijn negatieve effecten voor kleine marterachtigen uit te sluiten als gevolg van de voorgenomen ingreep.

Eekhoorn
De onderzoekslocatie vormt geen geschikt habitat voor de eekhoorn vanwege het ontbreken van bomen. De hoge bomen in de directe omgeving van de onderzoekslocatie konden goed worden onderzocht op de aanwezigheid van nesten. Er zijn geen nesten van eekhoorns aangetroffen, zodat de aanwezigheid van een vaste rust- of voortplantingsplaats van de eekhoorn kan worden uitgesloten.

Das
De das komt volgens de verspreidingsgegevens voor in de omgeving. De projectlocatie is door het ontbreken van reliëf en/of schuilmogelijkheden ongeschikt als vaste rust- en verblijfplaats door dassen. De directe omgeving van de onderzoekslocatie is door reliëf en schuilmogelijkheden geschikt als vaste rust- of voortplantingsplaats voor dassen. Volgens de lokale dassenwerkgroep zijn er meerdere verblijfplaatsen van dassen aanwezig in de directe omgeving van de onderzoekslocatie. Mogelijk maakt de onderzoekslocatie deel uit van essentieel foerageergebied of mitigatieroutes van dassen. De werkzaamheden kunnen in dat geval mogelijk verstorend werken, wat een overtreding van de Wet natuurbescherming inhoudt (hoofdstuk 6).

Het voorkomen van overige grondgebonden zoogdieren waarvoor geen vrijstelling geldt, is tijdens het veldbezoek niet vastgesteld. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat kan het voorkomen ervan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Licht beschermde soorten
De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om algemene soorten als haas en diverse muizensoorten. Door de voorgenomen werkzaamheden bestaat de kans dat vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen worden vergraven (zie hoofdstuk 6).

5.4 Reptielen

Volgens gegevens van de NDFF is er in de afgelopen 10 jaar in de directe omgeving van de onderzoekslocatie de streng beschermde levendbarende hagedis waargenomen.

Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Op de onderzoekslocatie is geen geschikt habitat voor reptielen aanwezig vanwege het ontbreken van verschillende microklimaten en beschutting. In de directe omgeving is wel geschikt habitat aanwezig in de vorm van houtwallen en bosschages. Mogelijk dat levendbarende hagedissen hier voorkomen. Er zullen geen ingrepen plaatsvinden aan de naastgelegen houtwal waardoor overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van levendbarende hagedis op basis van de quickscan kan worden uitgesloten.

5.5 Amfibieën

Streng beschermde soorten
Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en RAVON zijn in de omgeving van de onderzoekslocatie de streng beschermde Alpenwatersalamander en kamsalamander waargenomen. Het voorkeurshabitat van Alpenwatersalamander en kamsalamander bestaat uit beboste gebieden (loofbos) of kleinschalige landschappen met heggen en struwelen. Wat betreft voortplantingshabitat zijn de Alpenwatersalamander en kamsalamander in verschillende soorten water te vinden, onder voorwaarde dat het water niet snelstromend is, of rijk is aan vis. Doordat wateroppervlakten als poelen, sloten en plassen op de onderzoekslocatie ontbreken zijn voortplantingsmogelijkheden voor amfibieën en uitgesloten. Vanwege het karakter van de onderzoekslocatie (open weilanden) is ook landhabitat voor Alpenwatersalamander en kamsalamander uitgesloten. Overtreding

van de Wet natuurbescherming ten aanzien van streng beschermde amfibieën kan op basis van de quickscan worden uitgesloten.

Licht beschermde soorten
De onderzoekslocatie vormt geschikt landhabitat voor algemene amfibieënsoorten als bruine kikker en gewone pad. Op de onderzoekslocatie kunnen deze soorten beschutting vinden onder takken en beplanting. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve gevolgen ontstaan voor algemene soorten (zie hoofdstuk 6).

5.6 Vissen

Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater op de onderzoekslocatie kan deze soortgroep buiten beschouwing worden gelaten.

5.7 Ongewervelden

Libellen
Er zijn slechts enkele libellensoorten die binnen de Wet natuurbescherming een strenge bescherming genieten. Deze zijn voor wat betreft hun verspreiding gebonden aan specifieke habitateisen, die veelal alleen in natuurgebied zijn te vinden. Beschermde soorten zijn op de onderzoekslocatie niet te verwachten vanwege het ontbreken van oppervlaktewateren.

Vlinders
Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF zijn in de omgeving van de onderzoekslocatie geen beschermde vlinders waargenomen. Beschermde vlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan specifieke waardplanten. Geschikte, meer algemene waardplanten voor beschermde vlindersoorten als teunisbloempijlstaart (wilgenroosje, teunisbloem, basterdwederik en kattenstaart), grote vos (iep, zoete kers en sommige wilgensoorten) en grote weerschijnvlinder (boswilg en grauwe wilg) zijn op de onderzoekslocatie niet aanwezig. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort.

Overige soorten
Overige beschermde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, zijn op de onderzoekslocatie uit te sluiten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

5.8 Planten

Volgens de NDFF zijn in de omgeving van de onderzoekslocatie geen beschermde vaatplanten waargenomen. De aanwezigheid van water, de zuurgraad van de bodem, de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is. Omdat de gehele locatie bestaat uit zeer voedselrijke en intensief beheerde akker, akkerrand en grasland zijn beschermde vaatplanten op de onderzoekslocatie uit te sluiten.

6 TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit soortbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming optreden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Wet natuurbescherming en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Wet natuurbescherming op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van ontheffingen.

6.1 Broedvogels

Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien buiten het broedseizoen gewerkt wordt, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Indien toch binnen het broedseizoen gewerkt wordt, dient voor de start van de werkzaamheden een broedvogelcheck te worden uitgevoerd om uit te kunnen sluiten dat broedvogels aanwezig zijn op de onderzoekslocatie.

6.2 Vleermuizen

Verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen

Indien verstoring door licht op de naastgelegen bomenlaan tijdens de geplande werkzaamheden en in de toekomstige situatie niet voorkomen kan worden, zullen de bomen met holten onderzocht moeten worden op hun geschiktheid als verblijfsfunctie voor vleermuizen. Indien deze holten geschikt blijken te zijn zal aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn om de daadwerkelijke functie van het gebied voor vleermuizen te kunnen vaststellen. Deze informatie is benodigd om vast te kunnen stellen of overtredingen van de Wet natuurbescherming aan de orde zijn. De vleermuissoorten die onderzocht dienen te worden zijn gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, bosvleermuis, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis, franjestaart en baardvleermuis. Een dergelijk aanvullend onderzoek dient te worden uitgevoerd conform het protocol voor vleermuisonderzoek (Netwerk Groene Bureaus, versie 2021).

Essentiële vliegroute

Voor vleermuizen geldt dat naast verblijfplaatsen ook aspecten als essentiële vliegroutes en foerageergebieden beschermd zijn. De naastgelegen bomenlaan maakt mogelijk deel uit van een essentiële vliegroute voor vleermuizen.

Tijdens werkzaamheden en in de toekomstige situatie kan de verlichting op de potentiële vliegroute toenemen, waardoor de functionaliteit van de eventuele vliegroute voor vleermuizen verloren kan gaan. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de potentiële vliegroutes van vleermuizen is te voorkomen door verlichting op deze eventuele vliegroutes niet toe te laten nemen. In de nieuwe situatie kan indien nodig nabij de randen van de onderzoeklocatie worden verlicht met speciale verlichtingsarmaturen waarbij geen strooilicht ontstaat of zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Mocht dit niet mogelijk zijn dan wordt geadviseerd om een protocollair vleermuizenonderzoek uit te voeren, zodat de functie van de naastgelegen bomenlaan als vliegroute kan worden vastgesteld dan wel kan worden uitgesloten. De vleermuissoorten die onderzocht dienen te worden zijn alle in deze regio voorkomende soorten. Een aanvullend onderzoek naar een essentiële vliegroute voor vleermuizen dient uitgevoerd te worden conform het geldende vleermuisprotocol (Netwerk Groene Bureaus, versie 2021).

Bij het aantreffen van verblijfplaatsen, of bij het aantreffen van een essentiële vliegroute van vleermuizen, is bij de voorgenomen werkzaamheden / in de toekomstige situatie overtreding van de Wet natuurbescherming naar verwachting niet te vermijden en is daarom een ontheffingsaanvraag aan de orde. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats of een essentiële vliegroute behouden moeten worden en zal schade aan individuen moeten worden voorkomen. Deze maatregelen, omschreven in een activiteitenplan, dienen vervolgens ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de provincie Noord-Brabant, middels een ontheffingsaanvraag.

6.3 Das

De das is een nationaal beschermde diersoort conform artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Nabij de onderzoekslocatie zijn vaste rust- en / of verblijfplaats van das aanwezig. Daarmee behoort de onderzoekslocatie mogelijk tot het essentieel leefgebied van de das.

De voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie leiden daardoor potentieel tot verstoring van leefgebied van das, wat een overtreding van de Wet natuurbescherming inhoudt. Om te kunnen bepalen of verstoring van das optreedt tijdens en na de werkzaamheden, dient in eerste instantie een aanvullend onderzoek naar das plaats te vinden, middels camera's en veldbezoeken naar sporen en wissels, conform het Kennisdocument Das (BIJ12, versie 1.0, juli 2017).

Wanneer blijkt dat er actief gebruikte wissels en foerageerhabitat aanwezig zijn, is bij de voorgenomen werkzaamheden overtreding van de Wet natuurbescherming naar verwachting niet te vermijden en is daarom een ontheffingsaanvraag aan de orde. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van het territorium behouden moeten worden en zal schade aan individuen moeten worden voorkomen. Deze maatregelen, omschreven in een activiteitenplan, dienen vervolgens ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de provincie Noord-Brabant, middels een ontheffingsaanvraag.

6.4 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Voor de te verwachten soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van graafwerkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en holen kunnen worden verwijderd. Dit houdt een overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming in. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Aanwezige dieren moeten de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen.

6.5 Overige soort(groep)en

Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

7 TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen, op vanuit de Wet natuurbescherming aangewezen beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

7.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, Oeffelter Meent, bevindt zich op circa 15 kilometer afstand ten oosten van de onderzoekslocatie (zie figuur 7.1).

Figuur 7.1 Ligging onderzoekslocatie (rood omkaderd, gele pijl) ten opzichte van Natura 2000 (geel en groen gearceerd).

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect, zoals toenamen van geluid, trilling, licht of depositie van stikstof. Externe effecten als gevolg van de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zijn, gezien de afstand (± 15 km) tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden in combinatie met de aard van de plannen (realisatie zonnepark) niet te verwachten. Vervolgonderzoek met betrekking tot Natura 2000-gebieden wordt niet noodzakelijk geacht.

7.2 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk (NNN). De onderzoekslocatie is wel gelegen direct naast een gebied behorend tot het Natuurnetwerk Nederland. Het betreft de naastgelegen houtopstand. In figuur 7.2 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

Figuur 7.2 Ligging onderzoekslocatie (rood omkaderd) ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland (groen gearceerd).

Initiatiefnemers van ingrepen binnen of in de directe nabijheid van het Natuurnetwerk Nederland dienen in Noord-Brabant de effecten van de ingreep op de wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk te onderzoeken. Gezien de aard van de voorgenomen ingreep (realisatie zonnepark) zullen de wezenlijke waarden en kenmerken ten opzichte van de oorspronkelijke situatie niet veranderen. Vervolgonderzoek in het kader van het Natuurnetwerk Nederland wordt niet noodzakelijk geacht.

8 HOUTOPSTANDEN

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij gedeputeerde staten. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht conform artikel 4.2 en artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Verder wordt beschreven of er vervolgmaatregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

Wegens het ontbreken van bomen op de onderzoekslocatie, kan het onderdeel houtopstanden als bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming buiten beschouwing worden gelaten. Vervolgstappen zijn niet noodzakelijk.

9 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van Kronos Solar Projects NL BV een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd aan de Voorpeel te Maashorst.

De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van de realisatie van een zonnepark op de onderzoekslocatie en heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten, gebieden of houtopstanden aanwezig zijn die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel 9.1. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel 9.1 Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen.

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	ja	nee	nee	werken buiten het broedseizoen of een broedvogelcheck uitvoeren voorafgaand aan de start van de werkzaamheden
	jaarrond beschermd	nee	nee	nee	nee	-
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	mogelijk	nee*	nee*	verstoring van licht tijdens werkzaamheden en in de toekomstige situatie op de naastgelegen houtopstand voorkomen. Indien bovenstaande niet mogelijk is, aanvullend onderzoek naar verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen uitvoeren
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	voldoende alternatief in de omgeving beschikbaar
	vliegroutes	ja	mogelijk	nee*	nee*	verstoring van licht tijdens werkzaamheden en in de toekomstige situatie op de naastgelegen houtopstand voorkomen. Indien bovenstaande niet mogelijk is, aanvullend onderzoek naar vliegroutes uitvoeren
Grondgebonden zoogdieren	das	ja	mogelijk	ja	afhankelijk van nader onderzoek	aanvullend onderzoek naar functie van de onderzoekslocatie voor das conform Kennisdocument Das (BIJ12)

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
	algemeen	ja	mogelijk	nee	nee	algemene zorgplicht ten aanzien van soorten als haas en verschillende muizen-soorten
Amfibieën		minimaal	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene soorten als bruine kikker en gewone pad
Reptielen		nee	nee	nee	nee	-
Vissen		nee	nee	nee	nee	-
Libellen en vlinders		nee	nee	nee	nee	-
Overige ongewervelden		nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	nee	-

Gebiedsbescherming	Gebied aanwezig	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Vergunning-plicht	
Natura 2000	op 15 km afstand	nee	nee	nee	-
Natuurnetwerk Nederland	op 0 m afstand	nee	nee	nee	gezien de aard van de voorgenomen ingreep zullen de wezenlijke waarden en kenmerken ten opzichte van de oorspron-kelijke situatie niet veranderen
Houtopstanden	n.v.t				-

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Conclusie

Op basis van onderhavige quickscan Wet natuurbescherming dient voor uitvoering van de plannen middels een aanvullend onderzoek duidelijkheid te worden verkregen omtrent de functie van de onderzoekslocatie voor das, middels camera's en veldbezoeken naar sporen en wissels, conform het Kennisdocument Das (BIJ12, versie 1.0, juli 2017).

Ten aanzien van vleermuizen dient verstoring van licht op de naastgelegen bomenlaan tijdens werkzaamheden en in de toekomstige situatie voorkomen te worden. Indien bovenstaande niet mogelijk is dient een aanvullend onderzoek naar verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen en vliegroutes van vleermuizen te worden uitgevoerd, conform het protocol voor vleermuisonderzoek (Netwerk Groene Bureaus, versie 2021).

Ten aanzien van algemene broedvogels kunnen overtredingen worden voorkomen door rekening te houden met het broedseizoen. Indien binnen het broedseizoen gewerkt wordt, dient voor de start van de werkzaamheden een broedvogelcheck worden uitgevoerd.

Voor beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn overtredingen ten aanzien van de Wet natuurbescherming wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van versprei-

dingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde. Wel dient rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht.

Met betrekking tot Natura 2000-gebieden, het Natuurnetwerk Nederland en houtopstanden worden bij de voorgenomen werkzaamheden geen bezwaren voorzien in de uitvoering van de voorgenomen herontwikkeling op de onderzoekslocatie.

Econsultancy
20 juni 2023.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J., Canters, K. & Buys, J. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

BIJ12 (2017a). Kennisdocument das. Opgehaald van https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-003-Kennisdocument-Das-1.0.pdf.

BIJ12 (2017b). Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Opgehaald van https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-004-Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-1.0.pdf.

Limpens H. & Regelink J. (2017). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.

Ministerie van Economische Zaken (2016). Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (z.d.). Natura 2000 gebieden. Geraadpleegd op **20 juni 2023** van https://www.natura2000.nl/gebieden.

Nationale Database Flora en Fauna (z.d.). Uitvoerportaal; zoekgebied Odiliapeel, periode 2018-2023. NDFF. Geraadpleegd op **20 juni 2023** van https://ndff-ecogrid.nl.

Sovon (z.d.). Soortenoverzicht. Geraadpleegd op **20 juni 2023** van https://stats.sovon.nl/stats/soorten.

Verspreidingsatlas (z.d.). NDFF Verspreidingsatlas. Geraadpleegd op **20 juni 2023** van https://www.verspreidingsatlas.nl/.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisprotocol 2021. Opgehaald van https://netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol.

Wet natuurbescherming (2015, 16 december). Opgehaald van: https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2021-02-17.

Provinciale bronnen

Noord-Brabant
www.brabant.nl (NNN en beschermde gebieden in Noord-Brabant)
www.dassenwerkgroepbrabant.nl (gegevens das in Noord-Brabant)

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd (zie tabel II). Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

Tabel II. Zorgplicht

Artikel 1.11. Zorgplicht
1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. 2. De zorg houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten: a) dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel, b) indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of c) voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; “de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”. Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer men een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, men zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van het voorgenomen handelen. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor het betreffende beschermde natuurgebied en de betreffende soortgroep in deze rapportage worden aangegeven.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn *(artikel 3.1)*;
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn *(artikel 3.5)*;
- andere soorten *(artikel 3.10)*.

In tabel III t/m V worden deze artikelen nader toegelicht.

Tabel III. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.1 Wet natuurbescherming

Artikel 3.1. Soorten van de Vogelrichtlijn
1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen. 2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. 3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben. 4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen. 5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Toelichting
Alle inheemse vogelsoorten in Nederland vallen onder de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn is een richtlijn vanuit de Europese Unie uit 1979 en heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de Lidstaten waarop het Verdrag van toepassing is. De lijst met soorten is niet limitatief.

Tabel IV. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.5 Wet natuurbescherming

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
1. Het is verboden in het wild levende dieren van deze soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen. 2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren. 3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen. 4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen. 5. Het is verboden planten van soorten uit de Habitatrichtlijn of het Verdrag van Bern in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	
Toelichting	
Het gaat bij artikel 3.5 over in het wild levende dieren van verschillende soortgroepen. In de wet wordt voor vogelsoorten uit bijlage II van het verdrag van Bern geen uitzondering gemaakt. Van de vogelsoorten die in Nederland voorkomen is hieronder een selectie gemaakt. Van de overige soortengroepen zijn alle soorten genoemd.	
Soorten	
Planten	drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm, zomerschroeforchis
Zoogdieren	bever, hamster, hazelmuis, lynx, Noordse woelmuis, otter, wolf, wilde kat
Walvisachtigen	bruinvis, bultrug, butskop (hille), dwergpotvis, dwergvinvis, gestreepte dolfijn, gewone dolfijn, gewone spitsdolfijn, gewone vinvis, griend, grijze dolfijn, kleine zwaardwalvis, narwal, Noordse vinvis, orka, potvis, spitsdolfijn van Gray, tuimelaar, walrus witflankdolfijn, witsnuitdolfijn, witte dolfijn
Vleermuizen	Bechsteins vleermuis, bosvleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, grote hoefijzerneus, grote rosse vleermuis, ingekorven vleermuis, kleine dwergvleermuis, kleine hoefijzerneus, laatvlieger, meervleermuis, mopsvleermuis, Noordse vleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, vale vleermuis, watervleermuis
Amfibieën	boomkikker, geelbuikvuurpad, heikikker, kamsalamander, knoflookpad, poelkikker, rugstreeppad, vroedmeesterpad
Reptielen	dikkopschildpad, gladde slang, Kemps' zeeschildpad, lederschildpad, muurhagedis, soepschildpad, zandhagedis
Vissen	houting, steur
Vlinders	apollovlinder, boszandoog, donker pimpernelblauwtje, grote vuurvlinder, moerasparelmoervlinder, monarchvlinder, pimpernelblauwtje, teunisbloempijlstaart, tijmblauwtje, zilverstreephooibeestje
Libellen	bronslibel, gaffellibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, mercuurwaterjuffer, Noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel, rivierrombout, sierlijke witsnuitlibel

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
Insecten	brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, oeveraas, vermiljoenkever
Overig	Bataafse stroommossel, platte schijfhoren
Vogels	appelvink, baardman, beflijster, bergeend, bergfluiter, bijeneter, blauwborst, blauwe kiekendief, boerenzwaluw, bontbekplevier, bonte strandloper, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, boompieper, boomvalk, bosrietzanger bosruiter, bosuil, braamsluiper, brandgans, bruine kiekendief, buizerd, casarca, Cetti's zanger, draaihals, duinpieper, dwergmeeuw, dwergstern, Engelse kwikstaart, Europese kanarie, fitis, fluiter, geelgors, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, geoorde fuut, glanskop, goudhaan, grasmus, graspieper, graszanger, grauwe kiekendief, grauwe klauwier, grauwe vliegenvanger, griel, groene specht, groenling, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, grote karekiet, grote stern, grote zilverreiger, havik, heggenmus, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kerkuil, klapekster, klein waterhoen, kleine barmsijs, kleine bonte specht, kleine karekiet, kleine plevier, kleine zilverreiger, kleinst waterhoen, kluut, kneu, koolmees, koereiger, kraanvogel, krekelzanger, kortsnavelboomkruiper, kruisbek, kuifmees, kwak, kwartelkoning, lepelaar, matkop, middelste bonte specht, nachtegaal, Noordse stern, oehoe, oeverloper, oeverpieper, oeverzwaluw, ooievaar, orpheusspotvogel, paapje, pestvogel, pimpelmees, poelruiter, porseleinhoen, purperreiger, putter, ransuil, rietgors, rietzanger, rode wouw, roerdomp, roodborst, roodborsttapuit, roodhalsfuut, rouwkwikstaart, sijs, slangenarend, slechtvalk, smelleken, snor, sperwer, spotvogel, sprinkhaanzanger, steenuil, steltkluut, strandplevier, taigaboomkruiper, tapuit, tjiftjaf, torenvalk, tuinfluiter, velduil, visarend, visdief, vuurgoudhaan, wespendief, wielewaal, winterkoning, witbandkruisbek, witte kwikstaart, witwangstern, nachtzwaluw, woudaap, zeearend, zwarte mees, zwarte ooievaar, zwarte roodstaart, zwarte specht, zwarte stern, zwarte wouw, zwartkop, zwartkopmeeuw

Tabel V. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.10 Wet natuurbescherming

Artikel 3.10. Andere soorten		
Het is verboden om: 1. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A1, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen. 2. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen. 3. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B2, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.		
Toelichting		
Het gaat bij artikel 10 om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers. Dieren zijn opgenomen in bijlage onderdeel A1. Planten zijn opgenomen in bijlage onderdeel B2 van de Wet natuurbescherming. Voor een aantal zoogdieren, amfibieën en reptielen geldt per provincie een vrijstelling onder bepaalde voorwaarden. Dit verschilt per provincie. De betreffende soorten zijn aangegeven met een sterretje. Daarnaast is het mogelijk dat sommige provincies ook 'eigen' beschermde soorten hanteren, als aanvulling op het landelijke.		
Soorten		
Dieren	Zoogdieren	aardmuis*, boommarter, bosmuis*, bunzing*, damhert, das, dwergmuis*, dwergspitsmuis*, edelhert, eekhoorn*, egel*, eikelmuis, gewone bosspitsmuis*, gewone zeehond, grote bosmuis, grijze zeehond, haas*, hermelijn*, huisspitsmuis*, konijn*, molmuis, ondergrondse woelmuis*, ree*, rosse woelmuis*, steenmarter*, tweekleurige bosspitsmuis*, veldmuis*, veldspitsmuis, vos*, waterspitsmuis, wezel*, wild zwijn, woelrat*
	Amfibieën	Alpenwatersalamander, bruine kikker*, gewone pad*, kleine watersalamander*, meerkikker*, middelste groene kikker*, vinpootsalamander, vuursalamander
	Reptielen	adder, hazelworm*, levendbarende hagedis*, ringslang
	Vissen	beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, grote modderkruiper, kwabaal
	vlinders	aardbeivlinder, bosparelmoervlinder, bruin dikkopje, bruine eikenpage, donker pimpernelblauwtje, duinparelmoervlinder, gentiaanblauwtje, grote parelmoervlinder, grote vos, grote vuurvlinder, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine heivlinder, kleine ijsvogelvlinder, kommavlinder, pimpernelblauwtje, sleedoornpage, spiegeldikkopje, veenbesblauwtje, veenbesparelmoervlinder, veenhooibeestje, veldparelmoervlinder, zilveren maan
	Libellen	beekrombout, bosbeekjuffer, donkere waterjuffer, gevlekte glanslibel, gewone bronlibel, hoogveenglanslibel, Kempense heidelibel, speerwaterjuffer
	Overige soorten	Europese rivierkreeft, vliegend hert

Artikel 3.10. Andere soorten	
Planten	akkerboterbloem, akkerdoornzaad, akkerogentroost, beklierde ogentroost, berggamander, bergnachtorchis, blaasvaren, blauw guichelheil, bokkenorchis, bosboterbloem, bosdravik, brave hendrik, brede wolfsmelk, breed wollegras, bruinrode wespenorchis, dennenorchis, dreps, echte gamander, franjegentiaan, geelgroene wespenorchis, geplooide vrouwenmantel, getande veldsla, gevlekt zonneroosje, glad biggenkruid, gladde zegge, groene nachtorchis, groensteel, groot spiegelklokje, grote bosaardbei, grote leeuwenklauw, honingorchis, kalkboterbloem, kalketrip, karthuizeranjer, karwijselie, kleine ereprijs, kleine schorseneer, stijve wolfsmelk, kleine wolfsmelk, kluwenklokje, knollathyrus, knolspirea, korensla, kranskarwij, kruiptijm, lange zonnedauw, liggende ereprijs, moerasgamander, muurbloem, naakte lathyrus, naaldenkervel, pijlscheefkalk, roggelelie, rood peperboompje, rozenkransje, ruw parelzaad, scherpkruid, schubvaren, schubzegge, smalle raai, spits havikskruid, steenbraam

Volgens artikel 3.31 zijn de verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, of ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden onder conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat.

Binnen de Wet natuurbescherming zijn op houtopstanden de artikelen van toepassing die zijn opgenomen in tabel VI.

Tabel VI. Bescherming houtopstanden in de Wet natuurbescherming

Artikel 4.1	De artikelen uitgezonderd artikel 4.6 zijn niet van toepassing op: a) Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom; b) Houtopstanden op erven of in tuinen; c) Fruitbomen en windschermen om boomgaarden; d) Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar; e) Kweekgoed; f) Wegbeplantingen, beplantingen langs waterwagen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit wilgen en populieren; g) het dunnen van een houtopstand; h) uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: 1. ten minste eens per tien jaar worden geoogst; 2. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en 3. zijn aangelegd na 1 januari 2013.
Artikel 4.2	1. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten. 3. Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.

Artikel 4.3 lid 1 en 2	Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand. De rechthebbende vervangt binnen drie jaar na de herbeplanting, bedoeld in het eerste lid, herbeplanting die niet is aangeslagen.
Artikel 4.4 lid 1	De artikelen 4.2, eerste en derde lid, en 4.3, eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op: het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode. het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel in het kader van natuurontwikkeling en -beheer
Artikel 4.5	Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van artikel 4.3, eerste en tweede lid, ten behoeve van herbeplanting op andere grond, indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels.

Bijlage 2 Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Broedseizoen

Voor het broedseizoen staat in de wet geen vaste periode. De looptijd verschilt per soort en varieert per jaar. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 augustus.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt (jachtgebied).

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren.

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitattype als de omstandigheden waarin de soort of het habitattype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitattype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water**.** Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.

Econsultancy
Part of Sweco

ECOLOGIE

RAPPORTAGE

Aanvullend ecologisch onderzoek
Voorpeel
Maashorst

Rapport aanvullend ecologisch onderzoek

Voorpeel, Maashorst

Opdrachtgever	Kronos Solar Projects NL BV Rijswijkseplein 786 2516 LX Den Haag
Rapportnummer	22391.003
Versienummer	D2
Status	Definitief
Datum	4 november 2024
Opsteller[1]	Mevrouw [redacted]Sc
Kwaliteitscontrole	Mevrouw [redacted]Sc

[1] Vrijgave
In onze rapportages wordt niet gewerkt met handtekeningen en/of parafen. Conform protocol en eisen uit het kwaliteitssysteem wordt het rapport aantoonbaar vrijgegeven.

KWALITEITSZORG

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

CERTIFICERING

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhand-boek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001. Daarnaast staat veilig werken bij Econsultancy voorop en zijn we gecertificeerd voor VCA*.

BETROUWBAARHEID

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

Al onze rapportages worden opgesteld conform de 'Handreiking omgaan met AVG in bodemonderzoeken' opgesteld door de VKB (29 juni 2022). Hiermee voldoet de rapportage aan de eisen die de wet en NEN normen ons stellen en wordt tevens voldaan aan de AVG.

In het kader van de AVG dient, voorafgaand aan publicatie of bij uitlevering aan derden, bijlagen met kadastrale uittreksels en namen van opdrachtgevers, door de publicerende instantie, verwijderd dan wel zwart gelakt te worden.

GELDIGHEID ONDERZOEK

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Omgevingswet, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 1

2 GEBIEDSBESCHRIJVING 2

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving 2
2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie 2

3 RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK 4

4 ONDERZOEKSMETHODIEK 6

5 ONDERZOEKSRESULTATEN 7

5.1 Das 7
Veldinspectie 7
Foerageergebiedanalyse 9

6 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING 11

6.1 Das 11
Inrichtingsmaatregelen 11

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN 14

Functie planlocatie voor beschermde soorten 14
Conclusie 14

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Kronos Solar Projects NL BV opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend ecologisch onderzoek aan de Voorpeel in Maashorst.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen realisatie van een zonnepark en naar aanleiding van de resultaten van de quickscan natuurwaarden die Econsultancy in 2023 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 22391.001, versie D1, d.d. 20 juni 2023). Uit de quickscan blijkt dat, om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan het onderdeel natuurbescherming onder de Omgevingswet, er ten aanzien van de das meer informatie is benodigd.

Econsultancy is lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (± 10 hectare) betreft diverse percelen in de gemeente Maashorst, sectie V, nummers: 2246, 2247, 2645 (deels), 2646 (deels), 2716, 2717, 2718, 3049, 3051 (deels) en 3074, gelegen ten noorden van de Voorpeel in Odiliapeel. In figuur 2.1 is de onderzoekslocatie weergegeven.

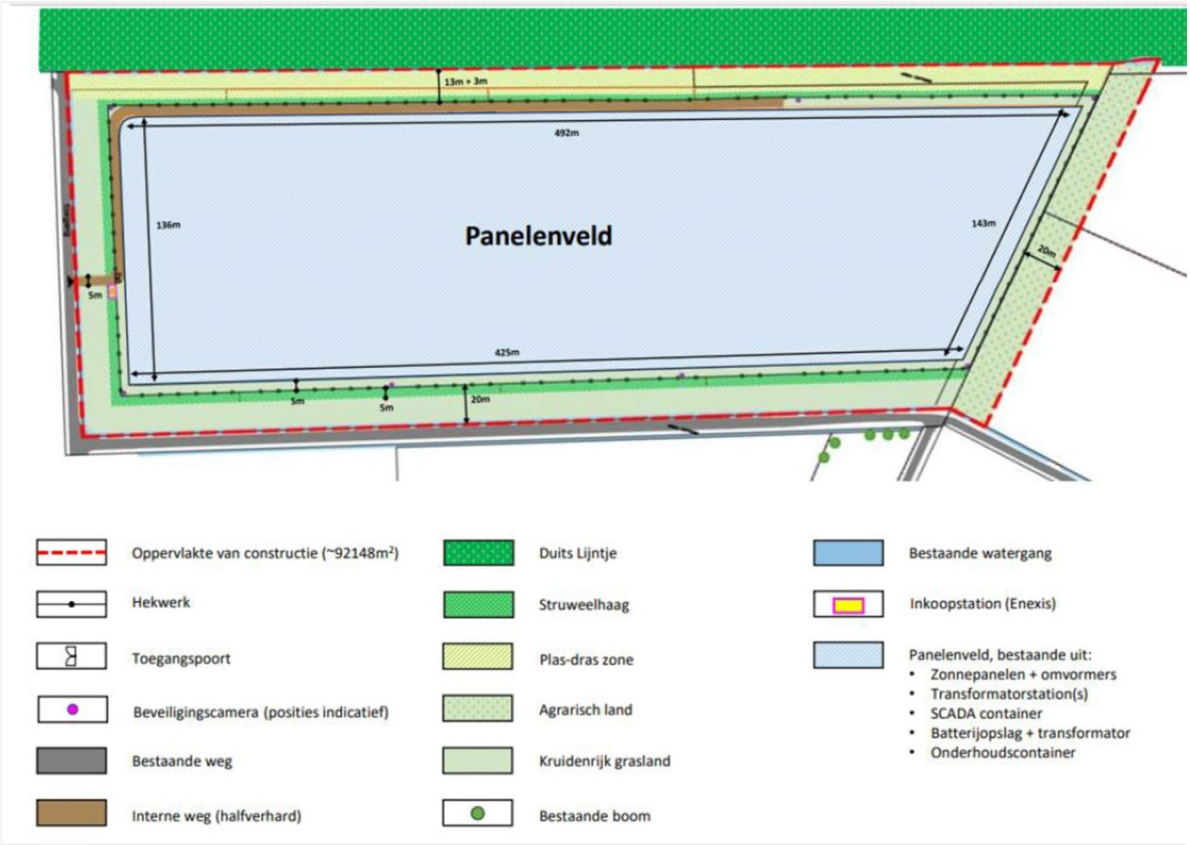

Figuur 2.1 Ligging van het plangebied (wit omlijnd) met directe omgeving.

Het plangebied betreft diverse agrarische percelen waarop verschillende gewassen geteeld worden. Ten noorden van het plangebied bevindt zich een houtopstand, bestaande uit een enkele bomenrij. De directe omgeving van het onderzoeksgebied bestaat uit agrarische percelen en opstallen, bosschages, oppervlaktewateren en infrastructuur.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De initiatiefnemer is voornemens om op het plangebied een natuurinclusief zonnepark te realiseren. Ten behoeve van de voorgenomen plannen zullen er graafwerkzaamheden plaatsvinden ter plaatse van het plangebied. De voorlopige technische tekening voor het zonnepark is weergegeven in figuur 2.2.

Figuur 2.2 Voorlopige technische tekening van de toekomstige situatie van het plangebied (bron: Kronos Solar Projects NL BV , d.d. 28 oktober 2024).

3 RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK

Onderhavig aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd op basis van de resultaten van de quickscan natuurwaarden die Econsultancy in 2023 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 22391.001, versie D1, d.d. 20 juni 2023) (tabel 3.1).

Uit de quickscan blijkt dat, om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan het onderdeel natuurbescherming onder de Omgevingswet, er ten aanzien van de das meer informatie is benodigd. De das is een nationaal beschermde diersoort conform artikel 11.54, eerste lid, van de Omgevingswet. Nabij de onderzoekslocatie zijn vaste rust- en / of verblijfplaats van das aanwezig. Daarmee behoort de onderzoekslocatie mogelijk tot het essentieel leefgebied van de das.

Daarnaast blijkt uit de quickscan dat enkele maatregelen genomen moeten worden ten aanzien van vleermuizen en broedvogels. Deze zijn beschreven in tabel 3.1.

Tabel 3.1 Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgoepen en te nemen vervolgstappen.

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffingsaanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	ja	nee	nee	werken buiten het broedseizoen of een broedvogelcheck uitvoeren voorafgaand aan de start van de werkzaamheden
	jaarrond beschermd	nee	nee	nee	nee	-
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	mogelijk	nee*	nee*	- verstoring van licht tijdens werkzaamheden en in de toekomstige situatie op de naastgelegen houtopstand voorkomen. - indien bovenstaande niet mogelijk is, aanvullend onderzoek naar verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen uitvoeren
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	voldoende alternatief in de omgeving beschikbaar
	vliegroutes	ja	mogelijk	nee*	nee*	- verstoring van licht tijdens werkzaamheden en in de toekomstige situatie op de naastgelegen houtopstand voorkomen. - indien bovenstaande niet mogelijk is, aanvullend onderzoek naar vliegroutes uitvoeren
Grondgebonden zoogdieren	das	ja	mogelijk	ja	afhankelijk van nader onderzoek	aanvullend onderzoek naar functie van de onderzoekslocatie voor das conform Kennisdocument Das (BIJ12)
	algemeen	ja	mogelijk	nee	nee	algemene zorgplicht ten aanzien van soorten als haas en verschillende muizensoorten

Soortgroep	Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffingsaanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Amfibieën	minimaal	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene soorten als bruine kikker en gewone pad
Reptielen	nee	nee	nee	nee	-
Vissen	nee	nee	nee	nee	-
Libellen en vlinders	nee	nee	nee	nee	-
Overige ongewervelden	nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten	nee	nee	nee	nee	-
Gebiedsbescherming	Gebied aanwezig	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Vergunningplicht	
Natura 2000	op 15 km afstand	nee	nee	nee	-
Natuurnetwerk Nederland	op 0 m afstand	nee	nee	nee	gezien de aard van de voorgenomen ingreep zullen de wezenlijke waarden en kenmerken ten opzichte van de oorspronkelijke situatie niet veranderen
Houtopstanden	n.v.t				-

*Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

4 ONDERZOEKSMETHODIEK

Op 5 september 2024 is een veldinspectie uitgevoerd om het leefgebied van de das in kaart te brengen. Tijdens deze veldinspectie zijn het plangebied en de omgeving tot 1,5 kilometer rondom het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van burchten en sporen die wijzen op het gebruik van het gebied door de das (burchten, dassenpijpen en sporen zoals wissels, prenten, latrines, mest- en snuitputjes). Daarnaast is tijdens deze inspectie in kaart gebracht welke waarden de percelen op en rondom het plangebied hebben voor de das, zoals geschikte foerageergebieden. Conform het kennisdocument voor de das zijn alle percelen in een straal van 1,5 kilometer rondom de burcht onderverdeeld in optimaal, suboptimaal en ongeschikt foerageergebied. Optimaal foerageergebied bestaat uit bemeste graslanden, kleinschalige (begraasde) graslanden en/of fruitboomgaarden. Suboptimaal foerageergebied bestaat uit akkers en/of bosgebied. Bebouwing is aangemerkt als ongeschikt foerageergebied.

Deze onderverdeling is vastgelegd op kaartmateriaal. Op basis van deze informatie kon worden bepaald of compensatie of aanvullende maatregelen aan de orde zijn.

5 ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Das

Veldinspectie

De projectlocatie is door het ontbreken van reliëf en/of schuilmogelijkheden ongeschikt als vaste rust- en verblijfplaats door dassen. Echter is de onderzoekslocatie wel geschikt als foerageergebied. De directe omgeving van de onderzoekslocatie is door reliëf en schuilmogelijkheden wel geschikt als vaste rust- of voortplantingsplaats voor dassen. Tijdens de inspectie op 5 september 2024 zijn twee burchten waargenomen, een op 170 meter afstand en de andere op 1.911 meter afstand van de planlocatie (figuur 5.1).

Figuur 5.1 Plangebied (wit omlijnd) met de twee burchten (rood omlijnd) waarvan is vastgesteld dat het kraamburchten betreffen.

Bij beide burchten zijn speelbomen aangetroffen. Speelbomen zijn bomen waar jonge dassen spelenderwijs achter elkaar omheen rennen. Deze bomen zijn te herkennen aan de 'geveegde' bosbodem rondom de boom (figuur 5.2 en 5.3). Beide burchten zijn dus kraamburchten (geweest) en actief. Actieve burchten worden veelvuldig gebruikt, belopen burchten slechts af en toe en inactieve burchten waren ten tijde van het veldbezoek niet in gebruik door de das.

Figuur 5.2 Aangetroffen speelboom bij kraamburcht 1.

Figuur 5.3 Aangetroffen speelboom bij kraamburcht 2.

Tijdens de inspectie zijn ten noorden van de onderzoekslocatie foerageersporen, zoals wissels en mest- en snuitputjes waargenomen (figuur 5.4 t/m 5.6). Tevens liggen er wissels naar het plangebied toe. Er kan met zekerheid vastgesteld worden dat dassen gebruik maken van de planlocatie om te foerageren.

Figuur 5.4 Mest- en snuitputjes gevonden ten noorden van het plangebied.

Figuur 5.5 Wissel (bij de gele pijl) richting het plangebied.

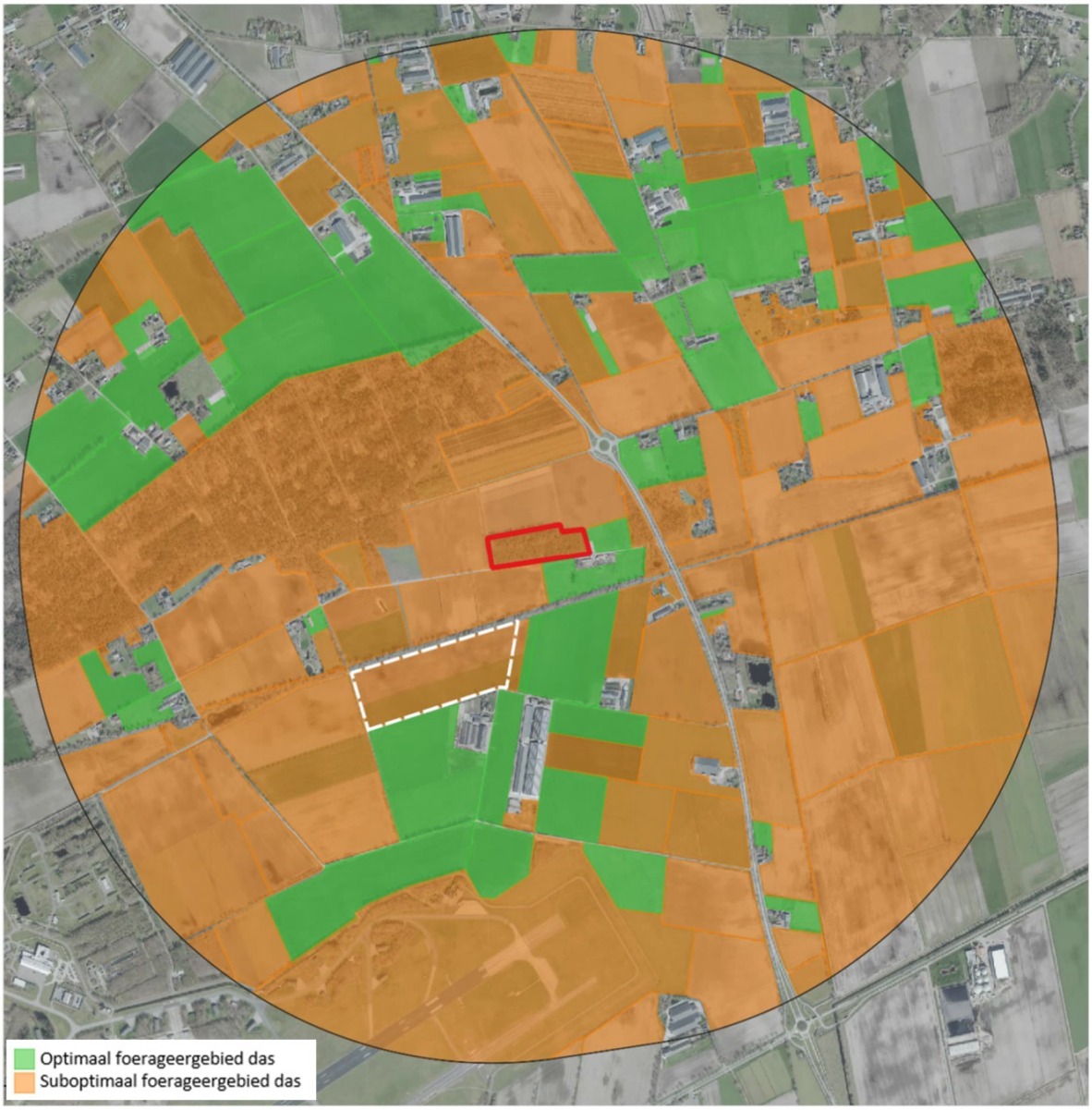

Figuur 5.6 Een aantal waargenomen wissels (gele lijnen), de plek waar mest- en snuitputjes zijn waargenomen (oranje lijn) met de kraamburcht (rood omlijnd) en plangebied (wit omlijnd).

Foerageergebiedanalyse

Kraamburcht 2 (op 1.911 meter afstand van het plangebied) is niet meegenomen in de onderstaande foerageergebiedanalyse. Er is voldoende foerageergebied in de omgeving aanwezig voor deze burcht.

In figuur 5.7 is het foerageergebied van de dassenfamilie van kraamburcht 1 in een straal van 1,5 kilometer weergegeven. De omgeving is onderverdeeld in optimaal foerageergebied (bemeste graslanden en kleinschalige (begraasde) graslanden en fruitboomgaarden) en in suboptimaal foerageergebied (akkers en bosgebied). Het foerageergebied in de omgeving van kraamburcht 1 bestaat voor 77,8% uit suboptimaal en voor 22,2% uit optimaal foerageergebied. Waarbij de planlocatie bestaat uit 1,6% suboptimaal foerageergebied ten opzichte van al het suboptimale foerageergebied binnen de straal van 1,5 kilometer.

Figuur 5.7 Optimaal geschikt (groen) en suboptimaal geschikt (oranje) foerageergebied voor de das, met het plangebied (wit omlijnd) en de kraamburcht (rood omlijnd).

6 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

6.1 Das

De das is een beschermde inheemse diersoort en is tevens opgenomen in onderdeel A, behorende bij artikel 11.54, eerste lid van de Omgevingswet. Om te bepalen of er sprake is van essentieel foerageergebied voor de das is een foerageergebiedanalyse uitgevoerd.

Bij de realisatie van een zonnepark op de planlocatie gaat essentieel foerageergebied verloren voor de dassenfamilie uit kraamburcht 1 (op 170 meter van de planlocatie). Dassen vinden hun voedsel vooral op bemeste grasweiden. De planlocatie bestaat op dit moment uit suboptimaal foerageergebied (akkers; circa 9,08 hectare). Conform het kennisdocument voor de das dient optimaal foerageergebied bij aantasting voor 120% gecompenseerd te worden door vervangend leefgebied te realiseren. Suboptimaal foerageergebied dient bij aantasting met een oppervlakte van tenminste 50% te worden gecompenseerd. De berekening van de compensatieopgave is weergegeven in tabel 6.1. Bij deze berekening wordt ervan uitgegaan dat de gehele planlocatie verloren gaat voor de das (worst-case scenario). De totale compensatieopgave komt dan neer op 4,54 hectare. Indien binnen de planlocatie inrichtingsmaatregelen voor de das getroffen worden, dan wordt dit oppervlakte meegenomen in de berekening, waardoor de te realiseren compensatie buiten de planlocatie lager uit zal vallen of zelfs komt te vervallen.

Tabel 6.1 Overzicht van de benodigde compensatie.

Type foerageergebied	Opper-vlakte	Compensatie opgave	Oppervlakte compensatie	Totaal
Primair (optimaal)	0,0 ha	120%	0,0 ha	4,54 ha
Secundair (suboptimaal)	9,08 ha	50%	4,54 ha	

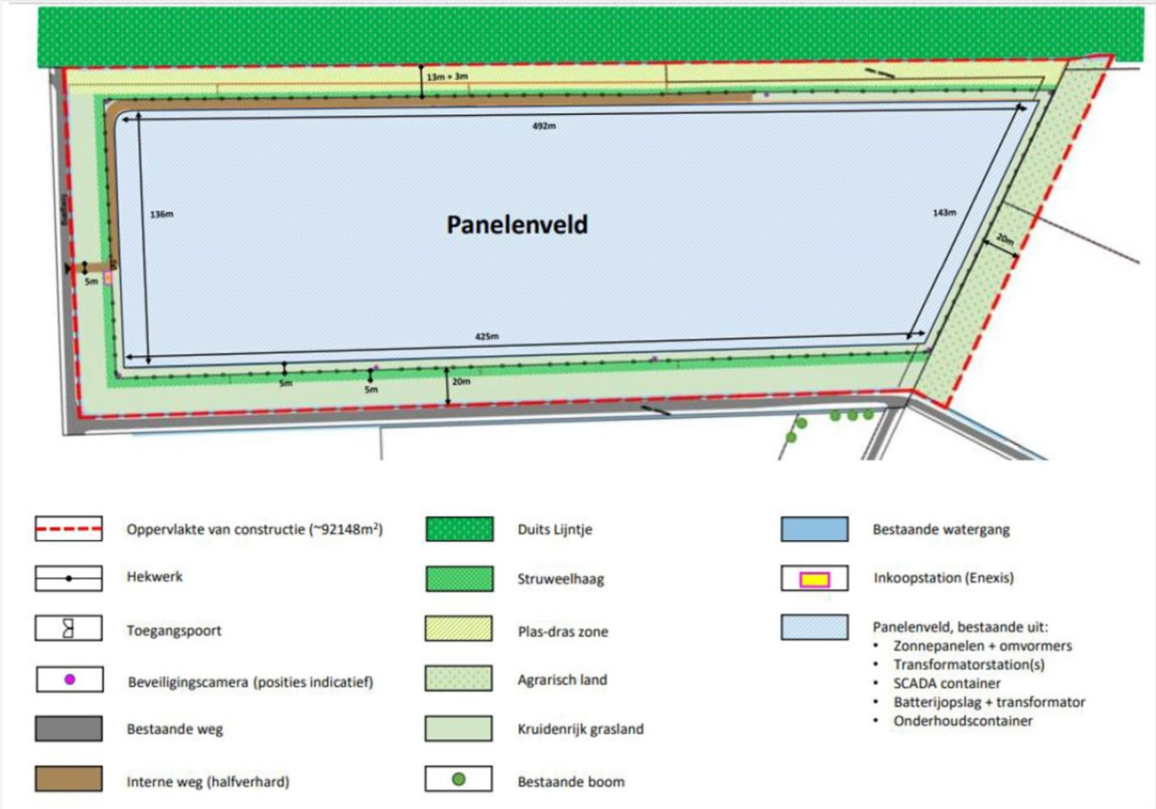
Indien de huidige planlocatie middels het nemen van inrichtingsmaatregelen voor de das weer geschikt wordt gemaakt, zal de compensatieopgave lager uitvallen.

In een straal van 1,5 kilometer om kraamburcht 1 heen is 77,8% suboptimaal en 22,2% optimaal foerageergebied aanwezig. Gezien er weinig optimaal foerageergebied is, is de das in dit geval meer afhankelijk van suboptimaal foerageergebied. De combinatie met de afstand tot de burcht, het feit dat het een kraamburcht betreft en de aanwezige foerageersporen rondom het plangebied wijst erop dat het een veelgebruikte foerageerlocatie is. En daarmee heeft het plangebied een essentiële functie voor de dassenfamilie uit kraamburcht 1.

Inrichtingsmaatregelen

Om het plangebied als foerageergebied te optimaliseren voor de das en de compensatieopgave te behalen worden, op basis van het concept inrichtingsplan van de opdrachtgever (figuur 6.1), de volgende aanpassingen geadviseerd:

- Het kruidenrijk grasland buiten de hekken aanpassen naar bemest en gemaaid grasland. Gedurende het jaar dient ongeveer 50% van het oppervlakte bedekt te zijn met kort gras (maximaal 5 centimeter hoog), zodat de das optimaal kan foerageren.
- De eetbare beplanting kiezen voor volwassen fruitbomen die fruitdragend zijn in het najaar.
- Zorgen dat het hekwerk rondom het panelenveld toegang verleent zodat dassen (en andere zoogdieren) kunnen passeren.
- Het grasland op het panelenveld vanaf het begin laten begrazen en bemesten door schapen.

Figuur 6.1 Technische tekening van de toekomstige situatie van het plangebied (bron: Kronos Solar Projects NL BV, d.d. 28 oktober 2024).

Wanneer deze maatregelen worden doorgevoerd kan het land buiten het hekwerk ten zuiden en westen van het panelenveld gezien worden als optimaal foerageergebied. Dit zorgt voor 1,55 hectare optimaal (primair) foerageergebied, wat telt voor 1,85 hectare compensatie (tabel 6.2).

Het panelenveld kan gerekend worden tot suboptimaal (of secundair) foerageergebied. Door het plaatsen van zonnepanelen kan de samenstelling van de grond veranderen aangezien licht de grond minder kan bereiken. Dit kan een effect hebben op het bodemleven, wat het gebied suboptimaal foerageergebied maakt voor de das. Het panelenveld moet wel bereikbaar zijn en blijven voor de das. Verder zal de strook land ten oosten van het panelenveld gebruikt worden voor akkerbouw en daarmee ook dienst doen als suboptimaal foerageergebied

voor de das. Dit zorgt voor 7,08 hectare suboptimaal (secundair) foerageergebied voor de das, wat telt voor 3,54 hectare compensatie (tabel 6.2).

De maatregelen leiden in totaal tot 5,39 hectare (tabel 6.2) aan compensatie. Hiermee wordt de totale compensatieopgave van 4,54 hectare behaald en zelfs overtroffen. Door het treffen van de inrichtingsmaatregelen zal het plangebied, in dit geval, in de toekomst beter geschikt zijn voor de das dan in de huidige situatie.

Tabel 6.2 Overzicht van de benodigde compensatie.

Type foerageergebied	Oppervlakte	Compensatie opgave	Oppervlakte compensatie	Totaal
Primair	1,55 ha	120%	1,85 ha	5,39 ha
Secundair	7,08 ha	50%	3,54 ha	

Tijdens de aanlegfase zal tijdelijk wel sprake zijn van een ongunstigere situatie voor de das binnen het plangebied. Om negatieve effecten ten aanzien van de das te voorkomen dienen de werkzaamheden te worden uitgevoerd in de minst kwetsbare periode van de das (buiten de periode december tot en met juni). In december dient het plangebied weer functioneel te zijn voor de das.

Alle hierboven genoemde maatregelen dienen te worden vastgelegd in een ecologisch werkprotocol. Wat tijdens de uitvoering van de werkzaamheden ten alle tijden op locatie aanwezig moet zijn. Indien het niet mogelijk is om buiten de kwetsbare periode te werken of om op een andere manier te voldoen aan de genoemde maatregelen, en er sprake is van negatieve effecten ten aanzien van de das, dan zijn een Omgevingsvergunning en het nemen van additionele mitigerende maatregelen aan de orde. Deze maatregelen, omschreven in een activiteitenplan, dienen ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de provincie Noord-Brabant middels een vergunningsaanvraag.

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft van Kronos Solar Projects NL BV opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend ecologisch aan de Voorpeel in gemeente Maashorst.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen realisatie van een zonnepark en naar aanleiding van de resultaten van de quickscan natuurwaarden die Econsultancy in 2023 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 22391.001, versie D1, d.d. 20 juni 2023). Uit de quickscan blijkt dat, om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan het onderdeel natuurbescherming onder de Omgevingswet, er ten aanzien van de das meer informatie is benodigd.

Functie planlocatie voor beschermde soorten

Tijdens de veldinspectie zijn twee burchten aangetroffen, waarvan één kraamburcht op 170 meter afstand. De onderzoekslocatie dient als essentieel foerageergebied voor de kraamburcht.

Conclusie

Ten aanzien van de dassenfamilie welke gebruik maakt van de planlocatie om te foerageren, dient de compensatieopgave te worden behaald. Bij het verloren gaan van het gehele plangebied voor de das ligt een compensatieopgave van 4,54 hectare. Door de planlocatie in de nieuwe situatie ook weer geschikt te maken voor de das, middels het nemen van inrichtingsmaatregelen, kan binnen de planlocatie worden voldaan aan de compensatieopgave. Indien de in onderhavig rapport benoemde inrichtingsmaatregelen genomen worden dan zal het plangebied in de toekomst van grotere waarde zijn voor de das dan in de huidige situatie. Tijdens de aanlegfase zal tijdelijk wel sprake zijn van een ongunstigere situatie voor de das binnen het plangebied. Om negatieve effecten ten aanzien van de das te voorkomen dienen de werkzaamheden te worden uitgevoerd in de minst kwetsbare periode van de das (buiten de periode december tot en met juni). In december dient het plangebied weer functioneel te zijn voor de das. Indien dit niet mogelijk is, en er sprake is van negatieve effecten ten aanzien van de das, dan zijn een omgevingsvergunning en het nemen van additionele mitigerende maatregelen aan de orde.

Ten aanzien van potentiële vliegroutes en verblijfplaatsen van vleermuizen, dient een verlichtingstoename te worden voorkomen. En ten aanzien van de algemene broedvogels is het van belang dat de voorgenomen plannen buiten het broedseizoen uitgevoerd worden.

Econsultancy Boxmeer
4 november 2024

GERAADPLEEGDE BRONNEN

BIJ12 (2017). Kennisdocument das. Opgehaald van https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-003-Kennisdocument-Das-1.0.pdf.

Eymael, K.H. (2023, 20 juni). Rapport quickscan Wet natuurbescherming. Rapportnummer: 22391.001. Econsultancy, Swalmen.

Klaassen, R.H.G., T. Schaub, H. Ottens, A.G.M. Schotman, J. Snethlage & G. Mol (2018). Literatuurstudie en formulering richtlijnen voor een ecologische inrichting van zonneparken in de provincies Groningen en Noord-Holland. Eindrapportage. Groningen, University of Groningen. 39 p.

Omgevingswet (2024, 30 oktober). Opgehaald van: https://wetten.overheid.nl/BWBR0037885/2024-01-01.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisprotocol 2021. Opgehaald van https://netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol.

Voort, M.P.J. van der, Schoot, J.R. van der, 2020, Literatuurstudie vegetatie onder zonnepanelen op dijken; project Zon op Dijken, Wageningen Plant Research, Business unit Open Teelten, Rapport WPR846, oktober 2020

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een vergunningsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Broedseizoen

Voor het broedseizoen staat in de wet geen vaste periode. De looptijd verschilt per soort en varieert per jaar. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart 1 september.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Foerageergebied

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitattype als de omstandigheden waarin de soort of het habitattype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitattype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamkolonie

De kraamkolonie bestaat uit alle vruchtbare vrouwtjes binnen een kolonie vleermuizen een kraamkolonie bestaat uit meerdere kraamgroepen.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Omgevingsvergunning

Het onderdeel soortbescherming onder de Omgevingswet heeft als om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Omgevingswet een aantal schadelijke handelingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een omgevingsvergunning benodigd zijn. Een omgevingsvergunning is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Omgevingswet. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Omgevingswet significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast. Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Omgevingswet omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.

Projectnummer: 51031902
Onderwerp: Aanvullende informatie
foerageergebiedanalyse Voorpeel te Maashorst

Kronos Solar Projects NL B.V.
T.a.v. [redacted]
Rijswijkseplein 786
2516 LX Den Haag
Nederland

Boxmeer, 17-07-2025

Beste [redacted]

Sweco heeft, in opdrachtverlening van Kronos Solar Projects NL B.V., in november 2024 een foerageergebiedanalyse uitgevoerd op de Voorpeel (ong.) te Odiliapeel. Op dit rapport (22391.003, d.d. 04-11-2024) zijn vanuit de ODBN aanvullende vragen gekomen. Deze worden in deze memo behandeld.

- *Er wordt gesteld dat het plangebied momenteel suboptimaal gebied is zonder verdere bewijsvoering. Terwijl in figuur 5.5 en 5.6 te zien is dat er kort gemaaid gras aanwezig is in (een deel van) het plangebied. Wij adviseren bewijsvoering toe te voegen voor de huidige staat van het plangebied. Dit bepaalt namelijk hoeveel er gecompenseerd dient te worden.*

Om te bepalen of het plangebied bestaat uit optimaal of suboptimaal gebied is de website Boer&Bunder geraadpleegd (Boerenbunder, z.d.). Tijdens een additioneel veldbezoek, op 4 juli 2025, is bevestigd dat het plangebied gedeeltelijk bestaat uit kort gemaaid gras en akkerbouw (zie figuur 1). Akkerbouw (mais) is geclassificeerd als suboptimaal gebied. In 2024 stond er tevens mais op dit gedeelte, in 2023 waren dit bonen en in 2022 stonden er aardappels. Wat het gebied suboptimaal maakt, aangezien deze percelen niet jaarrond voedsel opleveren voor de das.

Het gedeelte van het plangebied met kort gemaaid gras is tevens beoordeeld als suboptimaal. In Boer&Bunder is dit gebied aangemerkt als tijdelijk grasland. Dit is terug te zien in de historie, zo stonden in 2022 aardappels op dit gedeelte van het plangebied (Boerenbunder, z.d.). Vanwege het wisselend landgebruik levert dit deel van het perceel dus niet altijd jaarrond voedsel op voor de das. Daarbij zorgt het afwisselen van het landgebruik, door het verstoren van de bodem (ploegen), voor een vermindering van het aantal regenwormen (belangrijke voedselbron voor dassen). Hierdoor kan dit gedeelte van het perceel als suboptimaal worden aangemerkt.

Figuur.1 Huidige staat van het plangebied (d.d. 4 juli 2025). Links het gedeelte van het plangebied met mais en rechts het gedeelte van het plangebied met tijdelijk grasland.

- *Er wordt gesteld dat het doorvoeren van maatregelen buiten het hekwerk zorgt voor 1,55 hectare optimaal (primair) foerageergebied, en dat dit telt voor 1,85 hectare compensatie. Dit is niet correct. Er dient voor suboptimale gebieden 50 procent als optimaal gebied terug te komen. Dit wil niet zeggen dat deze vervanging dan ook nog eens voor 120 procent telt.*

Met de maatregelen wordt gezorgd voor 1,55 hectare optimaal (primair) foerageergebied, wat telt voor 100%. Daarbij wordt er 7,08 hectare suboptimaal (secundair) foerageergebied gerealiseerd. Dit telt voor 50%, dus als 3,54 hectare. Bij elkaar wordt er 5,09 hectare gerealiseerd, waarmee de compensatieopgave van 4,54 hectare gehaald wordt.

Met vriendelijke groet

Adviseur Ecologie

Kwaliteitscontroleur

Literatuurlijst

Boerenbunder. (z.d.). Boerenbunder. https://boerenbunder.nl/